

Mytylschool Prins Johan Friso te Haren
Onderwijscentrum De Springplank te Emmen

Profiel 3, VSO Arbeidsmatige Dagbesteding *1. Algemeen*

Het onderwijs in dit profiel bereidt leerlingen voor op arbeidsmatig dagbesteding op een beschutte werkplek, wonen en recreëren met begeleiding op enige afstand. Leerlingen worden onder andere in Profiel 3 geplaatst vanwege hun cognitieve niveau: $IQ >45 < 55$, rekening houdend met de bevorderende en belemmerende factoren zoals omschreven in het OPP. Als leerlingen in dit profiel voor de leerlijnen leren leren en sociale competentie hoger scoren (rond niveau 12) is het ook mogelijk om deze leerlingen te plaatsen in het vrije bedrijf en/of begeleid te laten wonen en recreëren. De leerling met profiel 3 heeft namelijk voldoende bagage om bij uitstroom eenvoudige tekstjes te lezen en toe te passen in de praktijk. Tevens kan hij de verworven rekenvaardigheden toepassen in praktijksituaties. Doel is om de leerling zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren in het toekomstige wonen, werken en recreëren.

VSO: Eind niveau: vaardigheden op niveau 12-13 op de CED ZML leerlijn.

De leerlingen bouwen een portfolio op en ontvangen certificaten, op grond van het doorlopen van de leerroute die voorbereidt op werken op een beschutte werkplek. Ze verlaten uiteindelijk de school met een getuigschrift.

Bij leerlingen met profiel 3 speelt comorbiditeit vaak een rol. Deze comorbiditeit kan voortkomen uit een syndroom of een ziektebeeld, een beperking op zintuiglijk vlak, een stoornis in het autisme spectrum of een andere psychiatrische beperking.

Profiel 3, VSO Arbeidsmatige Dagbesteding *2. Algemeen*

Leerling-kenmerken: Algemeen

- Motorische beperkingen voortkomend uit verschillende ziektebeelden en syndromen
- Frequent sprake van comorbiditeit (tegelijkertijd hebben van 2 of meer stoornissen of aandoeningen)
- Moeilijk leerbaar op sociaal- emotioneel gebied
- Matig tot slechte concentratie i.v.m. prikkelgevoeligheid
- Weinig inzicht in consequenties van eigen gedrag
- Moeite met veranderingen

Voor leerlingen met dit profiel is het van belang dat de omgeving overzichtelijk en voorspelbaar gemaakt wordt. Dit houdt in:

- Orden de omgeving en de lesstof
- Maak verwachtingen duidelijk
- Herhaal ook de reeds behaalde doelen (leerstof zakt na een tijdje weer weg)
- Maak gebeurtenissen voorspelbaar
- Maak de betekenis van dingen, gebeurtenissen, communicatie en omgangsregels duidelijk
- Voorzie de te verrichten handelingen duidelijk van een begin en een eind.

- Bekrachtig elke adequate gewenste handeling of adequaat gedrag volgens leer-

theoretische principes.

Leerling-kenmerken: zelfstandigheid

- Heeft ondersteuning nodig bij het uitvoeren van meervoudige opdrachten.
- Vertoont zelfinitiatief maar overziet gevolgen van eigen handelen vaak niet.
- Is in het gunstigste geval in staat om zelfstandig te reizen

Leerling-kenmerken: zelfredzaamheid

- Kan materialen, met enige aansturing, opruimen
- Kan een eenvoudige boodschap overbrengen
- Kan eenvoudige, bekende opdrachten / taken zo zelfstandig mogelijk uitvoeren of hanteert de regiefunctie middels spraak of spraakcomputer

Leerling-kenmerken: Mobiliteit

- Heeft, indien van toepassing, een hulpmiddel, waarmee hij/ zij zich zelfstandig kan bewegen

Leerling-kenmerken: taakgerichtheid

- Kan enige tijd aaneengesloten blijven werken
- Kan een dubbel opdracht aan, mits deze verbaal en visueel ondersteund worden
- Kan een bekende opdracht omzetten in uitvoering met minimale begeleiding
- Schakelt van de ene naar de volgende activiteit, mits de instructie is begrepen
- Heeft beperkte transfer mogelijkheden van handelen bij bekende taken

Profiel 3, VSO Arbeidsmatige Dagbesteding

3. (Ortho)Pedagogische aanpak

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

- Er is een veilige leer- en werksituatie gecreëerd
- Er wordt respectvol met leerlingen omgegaan
- Er worden adequate omgangsvormen aan geleerd.
- Leerkracht past technieken toe om het zelfstandig handelen en denken te stimuleren
- Autonomie van de leerling wordt gestimuleerd
- Verwachtingen van de leerlingen worden steeds benoemd door de leerkracht
- Er wordt gewerkt met het Activerende Directe Instructie Model (ADIM)
- Er wordt gewerkt met routines en rituelen

Basisprincipes ten aanzien van structuur

- Er is een visueel dagprogramma, tijd wordt middels hulpmiddelen afgebakend (time timer bv)
- Er worden routines opgebouwd, dingen gaan steeds op dezelfde manier. Dit geeft rust en veiligheid

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie

- Ondersteun de communicatie op concrete wijze door te werken met picto's, foto's of concrete verwijzers
- Taal is helder en eenduidig. Figuurlijke taal worden vermeden. Bij grapjes wordt steeds gecheckt of de leerling het begrijpt.

Leerkrachtvaardigheden: Regels

- Regels en afspraken worden op groeps- en op individueel niveau besproken en herhaald (verbaal en nonverbaal)
- Er is helderheid en consequentie t.a.v. de regels/ afspraken. Alle professionals spreken de leerlingen op dezelfde manier aan.

Leerkrachtvaardigheden: Positieve benadering / bekrachtiging

- Gewenst gedrag wordt benoemd
- Negatief gedrag wordt genegeerd (zo mogelijk), omgebogen of volgens protocol benaderd

Profiel 3, VSO Arbeidsmatige Dagbesteding

4. (Ortho)Didactisch aanbod

Aanbod algemeen

VSO: Nederlands, Rekenen, praktische toepassing bij wonen, werken en vrijetijdsbesteding, deze bevatten ten minste de aspecten voorbereiding op arbeid, oriëntatie op wonen, oriëntatie op dagactiviteiten, mens en natuur, mens en maatschappij, oriëntatie op cultuur en sport en bewegen.

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

Er wordt lesgegeven volgens de volgende principes

- Deel leerstof op in overzichtelijke, behapbare stappen.
- Maak individuele stappenplannen
- Visualiseer gedrag
- Pas sterke positieve bekrachtiging toe
- Buig angstig en/of agressief gedrag om of leid af.
- Pas het Activerende Directe Instructie Model(ADIM) toe
- Versterk de taakoriëntatie. (bij leerlingen met co-morbiditeit een taak altijd aanbieden op dezelfde wijze)

- Geef lesovergangen duidelijk en tijdig aan. (leerlingen moeten zich hierop voor kunnen bereiden)
- Bereid leerlingen voor op vrije situaties. Bespreek – indien nodig - wat leerlingen dan gaan doen. (visualiseren tijd door inzetten van een time timer)
- Zorg voor kortere luistertijd en meer “doe-tijd”
- Besteed veel aandacht aan motivatie
- Zorg voor goede afwisseling inspanning en ontspanning

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie tijdens de instructie / verwerking

- Maak contact.
- Geef leerlingen voldoende bedenktijd (minimaal 10 sec wachten).
- Spreek de leerling bij de naam aan.
- Gebruik een stellende, directieve, maar neutrale wijze van communicatie. (gebruik woorden nu en praat in de ik-vorm tijdens de instructie)
- Zet stappenplannen, foto's, film etc. dagelijks in om het leerproces te ondersteunen en de dagindeling te verhelderen
- Verduidelijk en visualiseer de leerstof en de opdracht tijdens de les meerdere malen. Herhaling is noodzakelijk! Ondersteun de mondelinge instructie visueel met behulp van schema's, stappenplannen, filmpjes etc.
- Zorg voor een rijke, didactische leeromgeving. Maak gebruik van de computer en het digibord. Deze bieden veel structuur, zijn zelfcorrigerend en geven snel feedback.
- Controleer meerdere malen of de leerling snapt wat er van hem verwacht wordt door hem regelmatig de lesstof of de opdracht te laten samenvatten.(wat gaan we leren, wat moet je doen?)
- Geef niet vanuit de verte instructie (de leerkracht is nabij de leerling en zorgt voor persoonlijk (oog)contact tijdens het geven van instructie.)

Leerkrachtvaardigheden: Kennis

- Heeft kennis van leerlingen met een verstandelijke beperking
- Heeft kennis van de invloed van psychiatrische beelden bij leerlingen met een verstandelijke beperking
- Heeft kennis van verschillende syndromen en ziektebeelden en de daaruit voortkomende leer- en/of gedragsproblemen
- Heeft kennis van inzet digitale middelen bij motorisch, zintuiglijk en/ of communicatief beperkte leerlingen

Leerkrachtvaardigheden: Klassenmanagement

- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt volgens de principes van zelfstandig werken.
- In de klas is een vast dagrooster op het bord met ruimte voor veranderingen.
- Er is zoveel mogelijk rust in de klas.
- De leerkracht neemt een centrale plek in.
- De leerkracht differentieert en bedient meerdere niveaugroepen

Profiel 3, VSO Arbeidmatige Dagbesteding

5. Leerlingvolgsysteem en toetsing

Binnen het VSO worden in januari methode onafhankelijke toetsen CITO ZML afgenomen. Alle toets resultaten zijn bepalend voor het lesstofaanbod en de gestelde doelen in het OPP. Alle toets resultaten worden via het LOVS CITO gekoppeld aan Parnassys. Ze zijn terug te vinden in het OPP.

Profiel 3, VSO Arbeidsmatige Dagbesteding
6. Leerlijnen en methodes

Onderwijs aanbod gerelateerd aan de kern leerlijnen (=speerpunten) en de belangrijkste methodes/materialen in schematisch overzicht

Leerlijn CED ZML: t/m niveau 13	Onderdeel/items	Belangrijkste methodes/materialen
Sociale en emotionele ontwikkeling	Jezelf presenteren Een keuze maken Opkomen voor jezelf Omgaan met gevoelens Ervaringen delen Aardig doen Omgaan met ruzie	Stip Ervaar het maar Doos met gevoelens Leefstijl LVS AuReCoOI
Lezen	Alle leesvoorwaarden Boekoriëntatie Woord en tekstlezen Begrijpend lezen Begrijpend luisteren	Veilig SVS Estafette
Rekenen	Getal Tijd in alledaagse situaties Meten en wegen Geld- en betaalmiddelen	Rekenboog Maatwerk PC: Ambrasoft
Mondelinge taal	Iemand iets vragen Iets zeggen tegen iemand Een gesprek voeren met een ander Sociale routines Denkrelaties	Boeken STIP Groepslogopedie Kring gesprekken
Leren leren	Plannen en organiseren Taakaanpak Reflectie op werk Werkhouding	Praktijkvakken/stages
Wonen en vrije tijd	Vrijtijdsbesteding	Praktische materialen

Hiernaast wordt nog aandacht besteed aan de volgende vakgebieden:
 Schrijven en oriëntatie op ruimte.